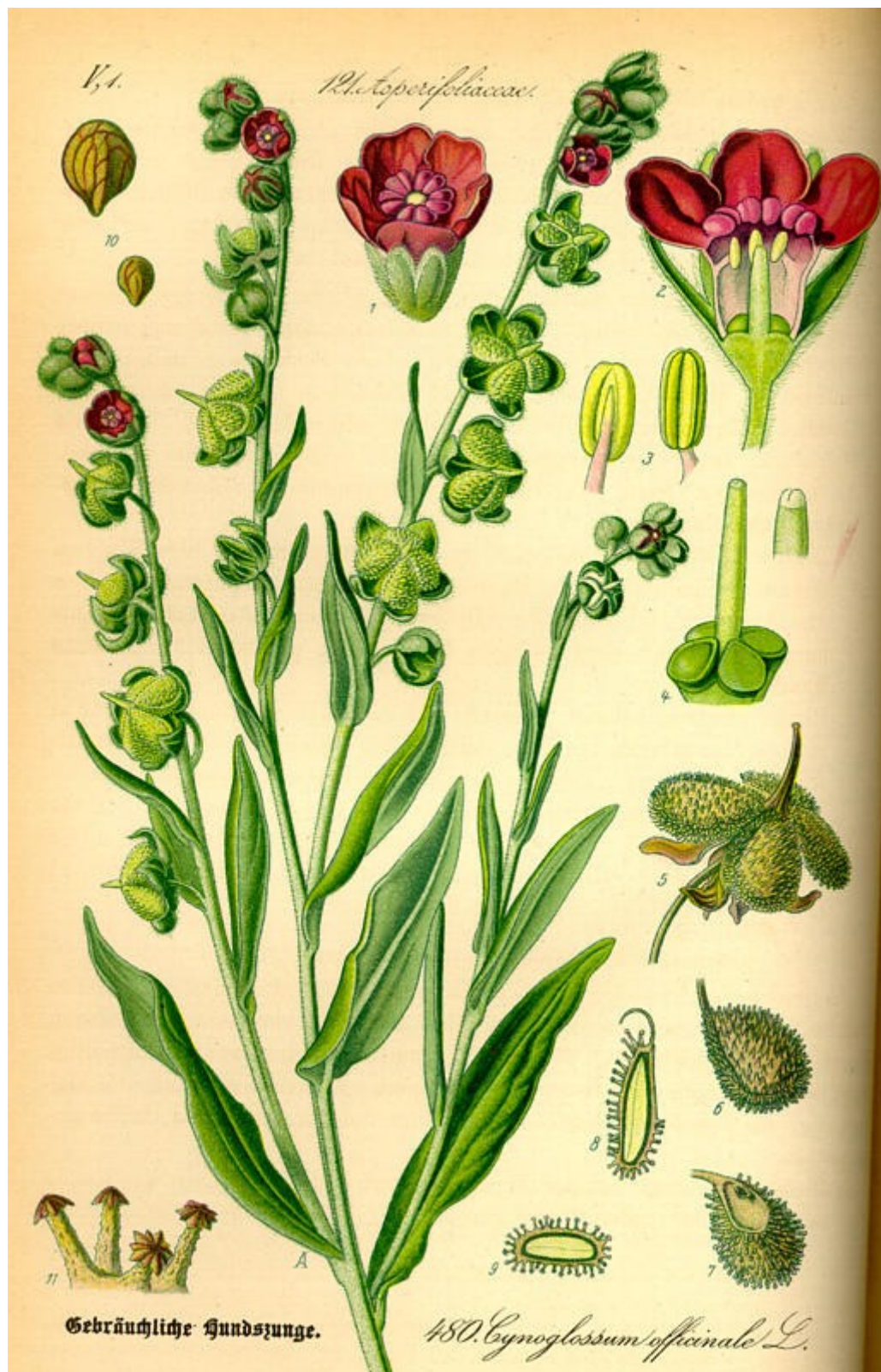

***Cynoglossum officinale* L.**

[1753, Sp. Pl. : 135] $2n = 24,48$

Cynoglossum officinale

Foto: JEAN-JACQUES HOUDRÉ

NOMS POPULARS

Alemanys:	Gewöhnliche hundszone/Gebräuchliche hundszone Echte hundezunge / Echte hundszone / Gemeine hundszone / Hundszunge / Venusfinger
Anglès:	Hounds-tongue/Common hound's tongue / Common hound's tongue / Dog's tongue / Dog's tongue / Gipsy flower / Gypsy flower / Hound's- tongue / Hound's tongue / Hound's tongue / Hound's-tongue / Hound's- tongue / Rats and mice
Aragonès:	carruchera, carruchete, lengua de perro, yerbeta, zinoglosa, biniebla, carruchete, cinoglosa
Basc/Euskera:	txakur-mihi, zakur-mihia
Castellà:	Cinoglosa/Bizniega / Lengua de perro / Viniebla/ bizniega, carruchera, carruchete, cinoglosa, cinoglossa, cizoglosa, hierba conejera, hierba del conejo, lapilla, lengua canina, lengua de perro, mareacavallo, matabalho, oreja de liebre, orejas de liebre, viniebla, viniega, yerba conejera
Català:	Besneula/ avellana torrada, aferragós, cinoglossa, lengua d'ovella, llapassa, llapassera, llengua de ca, llepassera, maneula, visneula
Danès:	Hundetunge/Læge-hundetunge
Eslovac:	Psojazyk lekársky
Eslovè:	Navadni pasji jezik / Pasji jezik navadni
Estonià:	Harilik rass
Finlandès:	Koirankieli/Koirankiele / Rohtokoirankiele / Rohtokoirankielet / Rohtokoirankieli
Francès:	Langue de chien
Gaèlic/Irlandès:	Teanga chon
Gal·lès:	Pigl / Pigyl / Pigyl meddygol / Tafod y bytheiad / Tafod y bytheiad meddygol / Tafod y ci
Gallec:	lengua de can
Grec:	Kuvoyλωσσο
Holandès:	Veldhondstong/Gewone hondstong / Hondstong
Hongarès:	ebnyelvűfű/Közönséges ebnyelvűfű / Orvosi ebnyelvűfű
Italià:	Lingua di cane vellutina/Cinoglossa / Cinoglossa / Erba vellutina / Lingua di cane
Japonès:	キノグロッサム・オフィキナール
Noruec:	Hundetunge
Polonès:	Ostrzeń polskity
Portuguès:	lingoa de cão
Rus:	Чернокорень лекарственный
Suec:	Hundtunga
Turc:	Köpek dili / Köpek dilotu
Txec:	Užanka lékařská
Ucraïnès:	Чернокорінь лікарський
Xinès:	红花琉璃草/药用倒提壶

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

La família de les *Boraginaceae* A.L. De Juss. es distingeix per tenir les flors gamopètals, superovàriques, issotèmones, regulars, , no ser plantes bulboses, tenir el fruit en tetra-aqueni, i carpels no units a l'eix central. Dins la família, el gènere *Cynoglossum* es distingeix per tenir esquames piloses a la gola de la corol·la, que no és tubulosa, i per les petites u curtes espines que recobreixen el fruit. I dins el gènere, *Cynoglossum officinale* es distingeix per tenir els lòbuls de la corol·la glabres per fora, per l'indument blanc a les parts joves de la planta, corol·la de tons blaus i vermelloso fosc, núcules amb el

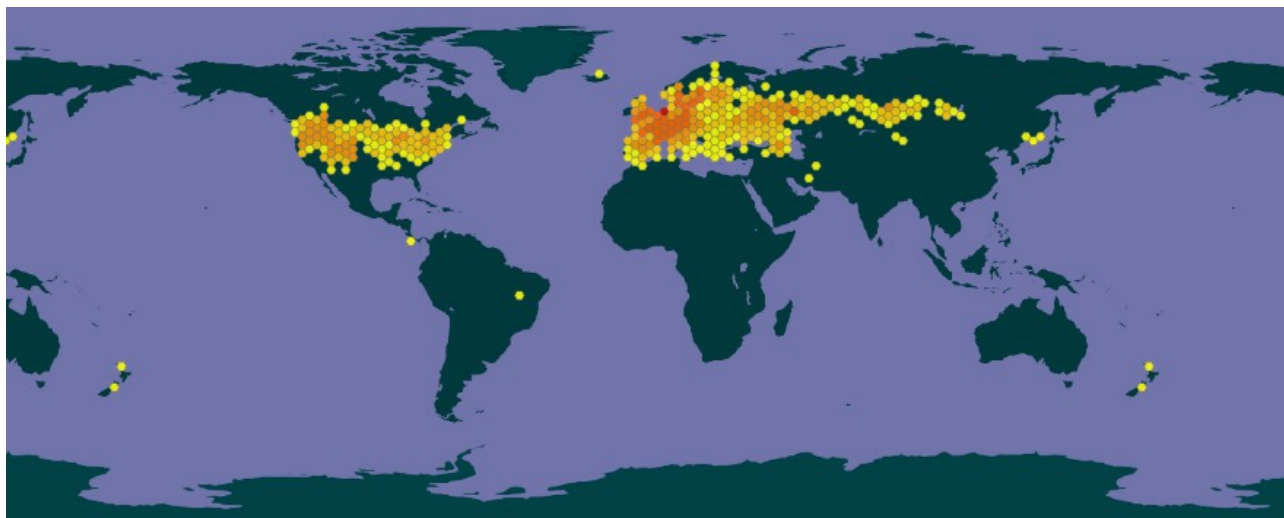
marge engruixits amb la cara dorsal plana; fulles basals de 1-3 cm d'amplada, amb els nervis secundaris ben patents; estams inserits a la part superior del tub de la corol·la.

Cynoglossum officinale és una herba bianual que arriba a 90 cm d'alçària amb indument blanc a les parts més joves. De tiges simples o ramificades només a la part del cim. Fulles piloses per ambdues cares. Fulles basals presents durant la fructificació, de fins a 40 × 8 cm, amb el peciòl de fins a 23 cm, de limbe oblanceolat. Fulles caulinars inferiors curtament peciolades, amb el limbe de 1-3 cm d'amplada estretament oblanceolat, amb els nervis laterals destacant. Fulles de la zona mitjana i superior de fins a 15 × 2.5 cm d'oblongues a lanceolades. Inflorescència ramificada amb nombroses cimes formant una panícula. Flors basals de cada cima amb bràctees. Les altres sense. Pedicel floral de 1.5-2.5 mm, erecto-patent, de fins a 20 mm en la fructificació (aleshores una mica reflectits). Calze floral de 3-4 mm amb lòbuls ovals com de cera amb pèls sedosos aplicats a la cara de fora, i glabres i amb pèls dispersos a la puntam, a la cara de dins. Calze fructífer de dins a 9 mm. Corol·la de 3-4 mm d'amplada, campanulada, de color porpra o vermell fosc, sense venes reticulades més fosques. Tub de la corol·la de 2.5-3.5 mm, cilíndric. Gola amb esquames trapezoidals, emarginades,, més o menys piloses. Lòbuls de la corol·la de 2-3 mm, patents, pans, glabres per la cara de fora. Estams inserits a la part superior del tub de la corol·la. Anteres de 0.9-1.3 mm. Ovari amb l'estil més curt que el tub de la corol·la. Núcules de 5-8 × 4.2-6 mm, amb la cara dorsal més o menys comprimida, plana, oval i amb garfis curts i rodejada d'un marge engruixit amb molts garfis curts, i de color castany fosc. Al Ripollès a vegades té les fulles caulinars inferiors més estretes (0.8-1.8 cm), amb indument més laxa i rígida, les núcules més estretes (4-5 mm) amb la cara dorsal una mica convexa i marges menys engruixits.

MALURES: *Sclerotinia sclerotiorum*, virus del mosaic de l'alfals

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Es troba en marges de pastures. A Catalunya el terç Nord. A la península hispànica al terç Nord i al centre. Manca a la meitat SW. Al món es fa a Europa, Àsia central i Amèrica del Nord (introduïda massivament).

Cynoglossum officinale al món, segons GBIF

HISTÒRIA

Segons NICHOLAS CULPEPER (segle XVII) la «Hound's tongue» és planta regida per Mercuri. La rel és molt ben remei, ja sigui en pastilles, en decuit o d'altra manera, per estroncar les emanacions reumàtiques al cap, ulls, nas, estómac, pulmons. Les fulles bullides en vi aigua o en oli i sal estoven i obren el ventre. Les fulles, aplicades a la ferida, curen les

mossegades de gossos rabiosos. Per prevenir que caigui el cabell cal aplicar llard on s'hagi bullit el suc de la planta. Aquest remei també cura les cremades. Les fulles matxucades curen les ferides obertes verdes. La rel cuita a les brases i inserida com a supositori cura les hemorroides. L'aigua destil·lada de la planta o hidrolat cura la verola francesa i tota mena de talls i úlceres.

ESOTERISME

Duent a la planta dels peus fulles de la besneula, evitarem que els gossos ens bordin. Duent un bocí de la rel a sobre com a amulet farem reconciliar enemics i atraurem les simpaties del públic. Duent dins una bosseta verda que pengi del coll fins el ventre, algunes fulles de la besneula amb un bocí de pergami amb les lletres EEL CHAD, això protegeix la dona embarassada d'un part prematur i assegura la bona salut del nen que ha de néixer.

PROPIETATS MEDICINALS

• analgèsic	• cicatritzant
• anticancerós	• emol·lient
• antiespasmòdic	• hemostàtic
• antihemorràgic	• resolutiu
• astringent	• vulnerari

USOS MEDICINALS

• berrugues	• hemorroides
• caiguda de cabell	• indigestions
• càncer de cara	• llagrima als ulls
• catarro	• luxacions
• cremades de primer grau	• mossegades de gossos rabiosos
• diarrea	• nafres
• dolors	• neuràlgies
• espasmes	• psicopaties
• ferides	• sífilis
• flebitis	• tos
• hemorràgies	• tumors

POSSIBLE TOXICITAT

La planta a raó de 60 mg d'extracte/Kg és tòxica per als vedells i per als cavalls. També per als animals de sang freda. Degut als alcaloides pirrolizidínic en humans pot atacar el fetge a la llarga produint-hi hiperplàsia biliar i cirrosis (fibrosis hepàtica).

PRINCIPIS ACTIUS

• àcid tànnic	• echinata
• agents tànnics	• heliosupina
• alcaloides pirrolizidínics 0.5-2%	• helioxantina
• al·lantoïna	• lasiocarpina
• cautxú natural REL	• mucíl·lag
• cinoglossina	• oli essencials
• consolidina	• platifil·lins